

مجله بیماری‌های عفونی و گرمسیری ایران

VOLUME 16

NUMBER 53
Supplement

July 2011

ضمیمه

همایش کشوری بروسلوز
دانشگاه علوم پزشکی اراک

P36

تاثیر برنامه مداخله ای در کنترل تب مالت در شهرستان مشگین شهر
استان اردبیل در سال ۱۳۸۹

دکتر منوچهر براک^۱ مهندس داریوش امدادی^۲ دکتر دکتر قادر زکی پور^۳ مهندس شهرام سیف
نژاد^۴ سیده نگار مدرس صدرایی^۵ دکتر اکبر گنجی^۶

۱ معاون بهداشتی و عضو هیئت علمی دانشگاه اردبیل ۲ کارشناس مسئول بیماریهای واگیر استان ۳ معاون فنی
مرکز بهداشت استان ۴ معاون اجرایی مرکز بهداشت استان ۵ کارشناس مسئول آزمایشگاه استان ۶ مسئول بیماریهای
شهرستان مشگین شهر

مقدمه و اهداف: تب مالت یک بیماری مشترک بین انسان و دام است که موارد آن در تمام نقاط دنیا دیده می شود. شیوع بیماری در کشورهای مختلف متفاوت است، منبع آلودگی و عامل عفونت ممکن است در هر منطقه جغرافیایی متفاوت باشد. در ایران بیماری در بین روستائیان که ارتباط نزدیکی با نگهداری دام دارند، انتشار داشته و مصرف فرآورده های لبنی غیر پاستوریزه و همچنین ذبح غیر بهداشتی دام از علل انتشار بیماری در ایران است. تب مالت بعنوان مشکل بهداشتی - اقتصادی از یک سو سلامتی انسانها را مختل می کند و از سوی دیگر با سقط جنین در بین دامها و کاهش محصولات دامی به دامداری و اقتصاد کشور نیز لطمه وارد می آورد. با توجه به بالا بودن میزان بروز در شهرستان مشگین شهر و تقویت نظام گزارش دهی بیماری و همکاری خوب بخش خصوصی این بررسی صورت گرفت.

روش اجرا: این بررسی به روش مداخله ای است و در مناطق و جمعیت روستایی شهرستان مشگین شهر انجام گرفت. جهت پایین آوردن میزان بروز تب مالت در شهرستان مشگین شهر با همکاری مرکز بهداشت استان و شهرستان، طرح مداخله ای تهیه و به صورت زمانبندی از اول سال ۱۳۸۹ در شهرستان اجرا گردید و اطلاعات جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

بحث و نتیجه گیری: در سال ۱۳۸۸ میزان بروز تب مالت در استان ۱۶ در صد هزار نفر و در شهرستان مشگین ۲۵ در صد هزار بوده است. در سال ۱۳۸۹ با اجرای طرح مداخله ای میزان بروز در شهرستان به ۱۴ در صد هزار نفر کاهش یافت. مهمترین اقدامات انجام شده در این برنامه شامل: برگزاری جلسات توجیهی در مناطق روستایی با کاردانان و بهورزان در خصوص برنامه های آموزشی و اجرایی - توزیع پوستر، بنر و نصب آنها در مدارس، مراکز بهداشتی درمانی و خانه های بهداشت - برگزاری جلسات آموزشی برای دانش آموزان در مدارس و آموزش موضوعات درج شده در بنر به آنها و انتقال به خانواده ها از طریق دانش آموزان - تشکیل جلسات مشترک با دامپزشکی و اعلام کانونهای بیماری به تفکیک روستاها جهت واکسیناسیون دامها - جلب مشارکت روستائیان جهت همکاری با اکیپ دامپزشکی برای واکسیناسیون دامها - استفاده از رابطین بهداشتی در برنامه های آموزشی و اجرایی - هماهنگی با دادگستری جهت تعطیلی پنیر سازهای سنتی و غیر بهداشتی و جلوگیری از فعالیت آنها و همچنین گزارش گیری از آزمایشگاههای خصوصی بوده است.

تقویت همکاری های بین بخشی، واکسیناسیون دامها، اطلاع رسانی عموم بویژه در مدارس برای دانش آموزان جهت انتقال مطالب به خانواده ها، نظارت کافی و مستمر بر محلهای که بصورت غیر بهداشتی و سنتی در تهیه پنیر فعالیت دارند و شناسایی و تعطیلی آنها، بازدید و نظارت مستمر مراکز بهداشتی درمانی و خانه های بهداشت از مغازه ها در سطح روستا جهت شناسایی و عرضه پنیر های غیر بهداشتی (تازه) نقش مهمی در برنامه ریزی های آموزشی و اجرایی در راستای کاهش میزان بروز بیماری خواهد داشت.

کلمات کلیدی: تب مالت، بروز، اردبیل، مشگین شهر